

ΜΑΘΗΜΑ 11

ΚΛΙΣΗ ΑΡΣΕΝΙΚΩΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ - 1

ΑΡΣΕΝΙΚΑ ΙΣΟΣΥΛΛΑΒΑ σε -ας

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ				
Ονομαστική	ο πατέρας	ο πίνακας	ο άντρας	ο ταμίας
Γενική	του πατέρα	του πίνακα	του άντρα	του ταμιά
Αιτιατική	τον πατέρα	τον πίνακα	τον άντρα	τον ταμιά
Κλητική	(ὦ) πατέρα	(ὦ) πίνακα	(ὦ) άντρα	(ὦ) ταμιά
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ				
Ονομαστική	οι πατέρες	οι πίνακες	οι άντρες	οι ταμίες
Γενική	των πατέρων	των πινάκων	των αντρών	των ταμιών
Αιτιατική	τους πατέρες	τους πίνακες	τους άντρες	τους ταμίες
Κλητική	(ὦ) πατέρες	(ὦ) πίνακες	(ὦ) άντρες	(ὦ) ταμίες

• Σύμφωνα με το "πατέρας" κλίνονται τα:
αιώνας, αγκώνας, ιδρώτας, κανόνας, σωλήνας, κλητήρας, χειμώνας, κλπ.

• Σύμφωνα με το "πίνακας" κλίνονται τα:
φύλλακας, ήρωας, κόρακας, κήρυκας, ρήτορας, πρόσφυγας, κλπ.

• Σύμφωνα με το "άντρας" κλίνονται τα:
μήνας, γύπας, κλπ.

• Σύμφωνα με το "ταμίας" κλίνονται τα:
τραυματίας, λοχίας, κτηματίας, επαγγελματίας, εισοδηματίας, κλπ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Στην γενική του πληθυντικού:

- Τα αρσενικά ισοσύλλαβα σε **-ας** **τονίζονται στην παραλήγουσα**.
- Εξαιρούνται τα **δισύλλαβα παροξύτονα** και **αυτά που λήγουν σε -ίας**, τα οποία **τονίζονται στην λήγουσα**.

2. Τα ισοσύλλαβα σε **-ας** γράφονται το ίδιο: α) στην γενική, την αιτιατική και την κλητική του ενικού, και β) στην ονομαστική, την αιτιατική και την κλητική του πληθυντικού.

ΑΡΣΕΝΙΚΑ ΙΣΟΣΥΛΛΑΒΑ σε -ης

	ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	
Όνομαστική	ο μαθητής	ο πολίτης	οι μαθητές	οι πολίτες
Γενική	του μαθητή	του πολίτη	των μαθητών	των πολιτών
Αιτιατική	τον μαθητή	τον πολίτη	τους μαθητές	τους πολίτες
Κλητική	(ώ) μαθητή	(ώ) πολίτη	(ώ) μαθητές	(ώ) πολίτες

• Κατά το "μαθητής" κλίνονται τα:
ενοικιαστής, αγοραστής, δανειστής, θαυμαστής, πολεμιστής, κλπ.

• Κατά το "πολίτης" κλίνονται τα:
εργάτης, διαβάτης, επιβάτης, καθρέφτης, κλέφτης, κυβερνήτης, ράφτης, κλπ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Στην γενική του πληθυντικού τα αρσενικά ισοσύλλαβα σε -ης **τονίζονται στην ἡγήγουσα**.
2. Κάποια ουσιαστικά σε -ας και -ης (πατέρας, άρχοντας, διευθυντής, βουλευτής, κλπ.) σχηματίζουν στον πληθυντικό έναν δεύτερο (θαϊκό) τύπο, σε -άδες.

ο πατέρας:

οι πατεράδες
των πατεράδων
τους πατεράδες

κλπ.

ο διευθυντής:

οι διευθυντάδες
των διευθυντάδων
τους διευθυντάδες

ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΟΝΙΣΜΟ ΤΩΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ

Η μεγαλύτερη δυσκολία στην κλίση των ουσιαστικών είναι ο τόνος στην γενική του πληθυντικού.

Στα αρχαία ελληνικά υπήρχαν συγκεκριμένοι κανόνες τονισμού της γενικής. Στα νέα ελληνικά, με την εξέλιξη της γλώσσας και των λέξεων, πολλοί από τους κανόνες αυτούς έχουν πάψει να ισχύουν.

Αποτέλεσμα:

Το πού τονίζεται το κάθε ουσιαστικό στην γενική του πληθυντικού, μερικές φορές το μαθαίνουμε και λίγο παραγαλία...

ΜΑΘΗΜΑ 11

ΟΝΟΜΑ:

ΚΛΙΣΗ ΑΡΣΕΝΙΚΩΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ - Α

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να κλίνετε τα παρακάτω ουσιαστικά:

(Προσέξτε την σειρά των άρθρων. Ξαναδείτε τα προηγούμενα μαθήματα.)

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ				
Ονομαστική	ο κανόνας	ο πρόσφυγας	ο μήνας	ο τραυματίας
Γενική				
Αιτιατική				
Κλητική				
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ				
Ονομαστική				
Γενική				
Αιτιατική				
Κλητική				

	ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	
Ονομαστική	ο πολεμιστής	ο εργάτης		
Γενική				
Αιτιατική				
Κλητική				

2. Να γράψετε τα ουσιαστικά στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού:

- α) του σωλήνα
- β) του κυβερνήτη
- γ) τους λοχίες
- δ) τον καθρέφτη
- ε) του αγρότη
- στ) των ρητόρων
- ζ) του προσκυνητή

3. Να γράψετε την γενική του ενικού και του πληθυντικού των παρακάτω ουσιαστικών:

	Γενική ενικού	Γενική πληθυντικού
α) ο θώρακας
β) ο κλητήρας
γ) ο λογιστής
δ) ο φοιτητής
ε) ο αναπτήρας
στ) ο καρχαρίας
ζ) ο επιβάτης
η) ο ναύτης
θ) ο αθλητής

4. Συμπληρώστε τις παρακάτω προτάσεις με τον κατάλληλο τύπο των αρσενικών ουσιαστικών που βρίσκονται στις παρενθέσεις:

- α) «Λένε πως αυξάνονται τα κρούσματα του ιού λόγω του συνωστισμού όταν γίνονται συλλογή των (πολίτης), αλλά για τον συνωστισμό των (επιβάτης) στα λεωφορεία και το μετρό δεν λένε κουβέντα» έλεγε εκνευρισμένος ο παππούς στον (πατέρας) μου, τον καιρό της πανδημίας.
- β) Η ζημιά των μικρών (επιχειρηματίας) προβλέπεται να είναι μεγάλη, αφού λόγω της φτώχειας είναι περιορισμένη η δυνατότητα των (πολίτης) να ψωνίζουν στα καταστήματα.
- γ) «Νυν και αεί και εις τους αιώνας των» (αιώνας) έψαλλε ο ιερέας του μοναστηριού, ενώ από τα στόματα των (προσκυνητής) βγήκε ένα μακρόσυρτο «Αμήν!».

5. Συμπληρώστε τις παρακάτω προτάσεις με το κατάλληλο αρσενικό ουσιαστικό, στην πτώση και τον αριθμό που ταιριάζει:

ελαιώνας, θώρακας, τυφώνας, πρίγκιπας, αγώνας

- α) Τα αποτελέσματα των άλλους τους κάνουν να λυπούνται και άλλους τους κάνουν να χαίρονται.
- β) Οι κάμποι στην Πελοπόννησο είναι γεμάτοι
- γ) Διάβασα το βιβλίο «Ο Μικρός» και μου άρεσε πολύ.
- δ) Ο σάρωσε τα πάντα στο πέρασμά του.
- ε) Η ασπίδα του αρχαίου πολεμιστή προστάτευε τον του.